

Rahapelituotoilla rahoitettujen toimintojen rahoitusmalli -hanke

Hankeryhmän Teams -kokous 8.12.2021 kl 16.00-17.00. Sihteeristö osallistuu Teams -kokoukseen.

Hankeryhmän jäsenet:

Henrik Haapajärvi (pj)
Valtteri Aaltonen
Mikaela Nylander
Saila Ruuth
Tuomo Puumala
Anna-Mari Vimpari
Poissa:
Akseli Koskela

Sihteeristön jäsenet:

Elina Rydman (SM)
Katri Aho (MMM)
Lassi Kautonen (STM)
Pasi Rentola (OKM)
Outi Luoma-aho (VM)
Caj Lövegren (VNK)
Seppo Määttä (sihteeristön pääsihteeri)
Riina Pursiainen (sihteeri)

Kokoukselle ei ollut erillistä asialistaa eikä kokousmateriaalia.

Määttä ja Lövegren kertoivat, että sihteeristössä oltiin edellisenä päivänä ja kokouspäivänä valmisteltu etenemisvaihtoehtoja siitä, miten voimme ratkaista kahden eri vaihtoehdon väliltä, jotta tiekartta on mahdollista saada valmiiksi. Sovittiin, että kokousaika käytetään tähän keskusteluun.

Lövegren muistutti kahden mallin erot siitä, onko yksi vai kolme momenttia. Suurimmat linjaustarpeet liittyvät ohjaustasoihin ja periaatteisiin, jotka tarvitaan, että mallista voidaan tehdä tarkka kuvaus. Lövegren esitteli taulukon linjattavissa asioista.

PJ: Edellisen kokouksen jälkeen tilanne oli se, että OKM:n virkakanta on se, että vaihtoehto 1 ei onnistu ja MMM:n kanta on, että malli 2 ei onnistu. 1. mallissa on kuitenkin tarkoitus pitää se, että päätösvalta ja valmistelu kuuluisi edelleen substanssiministeriöihin momentin sijainnista riippumatta. Vaihtoehto 1. edellyttää, että ministeriöiden selkeä itsenäisyys rahankäyttöön taataan ja päätetään momentin paikka. OKM:n huoli on ministeriön kutistumisesta voidaan ratkaista sijoittamalla momentti OKM:ään mutta pitämällä käyttöoikeudet prosenttien mukaisesti MMM:illä ja STM:illä. Vaihtoehto 2 edellyttää, että STM:lle kirjoitetaan vähintään yhtä vahvat lakitasoiset suojat kuin OKM:illä on. MMM:n osalta ei välttämättä ole mahdollista, mutta se pitää sitten hyväksyä. Vaihtoehto 2 tarkoittaa siten enemmän uutta lainsäädäntöä.

Puheenjohtaja kysyi hankeryhmän kantoja näistä kahdesta mallista sekä totesi, että valmistelulle saatetaan tarvita lisää aikaa. Valmistelun lisäämisen kannattivat Ruuth ja Luoma-aho

Puumala: Vaihtoehto 2 on Keskustan kanta. Kyseessä ei ole pelkästään ministeriöiden toimivaltakysymys vaan myös se, että onko post Veikkaus aikana mahdollista kytkeä kolmea ministeriötä ja täysin toisiinsa liittymättömiä toimintoja yhteen momenttiin. Vuonna 2024 pitää

olla liikkeellelähtöluku, josta ministeriöiden prosentit jaetaan. OKM:ssä rahat voisi suoraan laittaa neljälle eri momentille, eikä yhdelle momentille ja tässäkin voisi käyttää olemassa olevia prosentteja. Silloin kaikki rahat olisivat kehyksessä hyvin simppelisti. Tällöin ei tarvittaisi jakosuhdelakia. Kehyksessä ja hallitusneuvotteluissa päätettäisiin rahoituksen taso. Järjestöjen ekstrasuojasta on valmis keskustella.

PJ: vaihtoehto 2 vaatisi parlamentaarisen kansalaisjärjestöneuvoston, joka katsoisi sen rahoituksen perään ja tästä olisi laki. STEA:n lainsäädännöllinen suoja pitäisi myös lisätä.

Nylander: Toivoisin molemmista malleista kuitenkin läpikäynnin, jotta molemmat mallit voisivat olla mahdollisimman kestäviä. Jakosuhdelaki on edelleen tarpeellinen. Tässä vaiheessa malli yksi tuntuu turvallisemmalta.

Ruuth: Nylanderin kanssa samaa mieltä siitä, että olisi hyvä käydä Lövegrenin tekemä mallien hyvät ja huonot puolet läpi. Jos ei ole jakosuhdetta eikä kytkyä ministeriöiden välillä, mistä se vakaus syntyy? On hyväksyttävä, että asiat ovat erimitallisia. Voisimme käydä nopeammalla aikataululla keskustelun SOTE järjestölaista. Ykkösvaihtoehto parempi ja momentti voi olla OKM:ssä näillä käyttöoikeusmenettelyillä.

Luoma-aho: VM:n kanta tällä valmistelulla on se, että se ei voi tukea vaihtoehtoa 1. VM:n johto näkee tässä vaihtoehdossa samat juridiset ongelmat, kuin Puumala. Malli on hyvin poikkeava siitä, että menot tulisi laittaa ministeriöittäin pääluokkiin. Yksittäinen suuri momentti talousarviossa ei sovi Eduskunnan päätöksentekoon. Kytkyn katkeaminen Veikkaukseen poistaa kytkyn eri toimintojen välillä.

Nylander: Jos on vakaa ja läpinäkyvä malli niin fine, mutta ei ymmärrä, että miksi tämä luo sitä vakautta ensimmäistä enemmän. Autonominen ja vakaa kansalaisyhteiskunta on kaikista tärkein tavoite. Molemmissa malleissa on haasteita ja erilaisia.

PJ totesi, että aina on mahdollista jatkaa kompensatiomallia ja siirtää valmistelun seuraavalle hallitukselle, mutta ongelma ei varsinaisesti katoa mihinkään.

Puumala: Jos tavoitteena on se, että rahoitusmalli pysyy nykyisellään, silloin malli 1. on parempi, sillä se ei muuta juuri mitään nykytilasta. Malli kaksi uudistaa jonkin verran, sillä jaettava raha ei ole Veikkauksen rahaa, vain budjettirahaa. Mikään lukko ei voi täysin suojella näitä sektoreita leikkauksilta. Kansalaisjärjestöt on vielä oma kysymyksensä siitä, että heillä on paljon tehtäviä jotka ovat puoli julkisia ja toisaalta tärkeä arvo itsessään.

Aaltonen: Järjestöjen rahoituksen turvaaminen. Emme maksa järjestöille rahaa, vaikka se itsessään on hyvä asia, vaan maksamme niistä tuloksista joita järjestöt tekevät ja joita ei ilman kansalaisjärjestöjä saavutettaisi.

PJ esitti etenemistavaksi, että sihteeristö tekee lyhyet kuvaukset molemmista malleista ja niiden toiminnasta seuraavilla spekseillä:

- 1. vaihtoehto: Yksi momentti, sijoitetaan VNK:hon, tai OKM:ään tms.
- 2. Vaihtoehto: Ei jakosuhteita, parlamentaarinen neuvosto järjestöille perustettu lailla
- Molemmissa vaihtoehtoissa arpajaislaista irrotetaan samat pykälät ja lisätään tieto siitä, että Veikkauksen tuotto sijoitetaan yleiskatteellisena budjettiin.

Puumala kysyi kokouksen loppuksi, onko ykkösmallista mahdollista saada perustuslaillista arvioita, sillä on huoli, että 1. malli ei noudata eduskunnan budjettivaltaa.